

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Igor Șcheau,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Șcheau împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și a Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-978/23

NR. PIGD 2-22022801-01-3ra-28092023)

Admisibilitatea recursului depus până la 01 septembrie 2023. Articolul 246 din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023).

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, jud.: I. Barbacaru,
Curtea de Apel Chișinău, jud.: V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

19 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Igor Șcheau.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 februarie 2022, Igor Șcheau a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că, la 05 august 2021, prin decizia Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă (echipa DS13), înserată în certificatul de neîncadrare în grad de dizabilitate, s-a refuzat încadrarea sa în gradul de dizabilitate.

3. Fiind în dezacord cu această decizie, la 06 septembrie 2021 a contestat-o, prin intermediul structurii teritoriale Leova a Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, anexând totodată o serie de înscrisuri în susținerea contestației depuse (8 anexe) și invocând detaliat circumstanțele de fapt și temeiurile de drept privind ilegalitatea neîncadrării sale în grad de dizabilitate.

4. Prin decizia Serviciului de control al determinării gradului de dizabilitate, Serviciul control nr.1 din cadrul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nr.747 din 07 octombrie 2021, contestația sa depusă la 06 septembrie 2021 a fost respinsă.

5. Astfel, invocând dezacordul cu decizia din 07 octombrie 2021, a contestat-o cu cerere prealabilă. Iar, la 24 ianuarie 2022, a recepționat scrisoarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, prin care a fost informat că, cererea prealabilă a fost respinsă, fiindu-i expediat și un exemplar al deciziei comisiei de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova nr. 04 din 05 ianuarie 2022 privind respingerea cererii prealabile, depuse împotriva deciziei nr. 747 din 07 octombrie 2021.

6. Subsecvent, prin prisma dispozițiilor art.8 CEDO, art. 1-5 ale Convenției privind persoanele cu dizabilități nr. 320 din 30 martie 2007

(publicată la 30 decembrie 2016 în Tratatul Internațional Nr. 50 art. 320), art.51 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, art.1, 2, 5 ale Legii nr.60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, pct.1, 66-70 ale Regulamentului privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității, Igor Șcheau a conchis că, deciziile din 30 decembrie 2021, nr. 04 din 05 ianuarie 2022, nr. 747 din 07 octombrie 2021, certificatul de neîncadrare în grad de dizabilitate și decizia din 05 august 2021, sânt ilegale, fiind emise cu încălcarea dreptului său de persoană cu dizabilitate, de a fi încadrat în grad de dizabilitate, ceea ce impune intervenția instanței de judecată în condițiile legii.

7. Or, încă din copilărie, i-a fost stabilită afecțiunea (boala) XXXXXX, cu gradul XXX, de care suferă până în prezent. Pe parcursul timpului și în special în ultimii câțiva ani, starea sănătății sale nu s-a ameliorat, dar din contra, s-a agravat. Astfel, ținând cont de specificul său, boala de care suferă este practic incurabilă, iar o intervenție chirurgicală la coloana vertebrală, poate duce la efecte foarte grave asupra sistemului nervos. Ca și în anii precedenți, afecțiunea de care suferă continuă să se manifeste în privința sănătății sale, agravându-i starea de sănătate și prezentând, în mod obiectiv, condiții pentru a-i fi acordat gradul de dizabilitate.

8. De altfel, reclamantul a opinat că motivația pe care o oferă emitentul certificatului de neîncadrare în grad de dizabilitate, este superficială și nu se referă concret la afecțiunea de care suferă, nici la actele anexate la cererea privind prelungirea termenului de acordare a gradului de dizabilitate. Iar, aceeași stare de fapt este tolerată și de serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate precum și de comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova.

9. Complementar, reclamantul a enunțat că pentru a stabili concret starea sănătății sale, a făcut o serie de investigații printre care radiografia coloanei vertebrale, a membrului inferior, electrocardiograma, spirografia, investigațiile medicului neurolog, pneumolog și traumatolog, precum și alte investigații necesare în acest sens.

10. Astfel, chiar din concluziile expuse de medicul traumatolog în simbioză cu concluziile medicului vertebrolog, rezultă că afecțiunile de care suferă i-au afectat esențial aparatul locomotor, mersul, structura scheletului, echilibrul corpului. Iar, conform celor expuse de medicul neurolog, i-au cauzat și efecte asupra sistemului nervos. Mai mult, niciunul dintre medicii specialiști menționați, în concluziile pe care le-au oferit, nu au constatat o îmbunătățire a stării sănătății sale, din contra, mai degrabă o agravare a acesteia.

11. Respectiv, concluzia, prin care a primit refuzul încadrării sale în grad de dizabilitate este pripită și urmează a fi revizuită, conform procedurii prevăzute de lege.

12. De altfel, în opinia reclamantului, în prezenta cauză, au fost admise abateri grave de la rigorile Anexelor nr.1 și 3 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, art. 162-169 ale Codului administrativ.

13. Or, contrar pct. 31) al Regulamentului privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității, decizia nr. 747 din 07 octombrie 2021, la fel ca și certificatul din 05 august 2021, nu conțin nicio mențiune privind motivele concrete (clare), care au stat la baza emiterii acestora. Autorii acestora, se referă doar la examinarea sa anterioară, expunând și concluzii, care contravin actelor medicale prezentate, menționând că ar suferi de XXXXXX de gradul XXX (unghiul sub 60 gr. (55)), deși din datele medicale rezultă că suferă de XXXXX de gradul X. Deci, în mod cert, o serie de specialiști, inter alia medicul-vertebrolog, specializat în tratamentul bolilor coloanei vertebrale, medicul traumatolog, au constatat prezența XXXXXX de gr. X, același diagnostic menținându-se și pe parcursul ultimilor 4 ani, timp în care, exceptând anul 2021, a fost inițial încadrat în grad de dizabilitate, iar ulterior, prelungindu-se (deja în ordine repetată) durata încadrării în grad de dizabilitate. Mai mult, în conformitate cu criteriile medicale pentru determinarea dizabilității și capacității de muncă, aprobate prin ordinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 12/70 din 28 ianuarie 2013, existau premise nu doar pentru a-i fi stabilit (repetat) gradul de dizabilitate mediu, dar chiar și accentuat (pct.26 al Instrucțiunii privind determinarea gradului de dezabilitate, Anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității).

14. În context, invocând prevederile pct. 51 al Instrucțiunii privind determinarea gradului de dezabilitate, Anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității, reclamantul a concluzionat că după ce 4 ani la rând a fost diagnosticat cu XXXXXX cu gr. XXX cu agravări, prezentând consultația medicilor vertebrolog, traumatolog, radiolog, pneumolog și neurolog (conform criteriilor medicale pentru determinarea dizabilității și capacității de muncă), neavând schimbări în semnele dizabilității, în sensul îmbunătățirii stării de sănătate și pe parcursul acestei perioade de timp fiind încadrat și reîncadrat în grad de dizabilitate, nu poate fi considerată obiectivă și legală soluția de refuz în încadrarea (repetată) în grad de dizabilitate. Or, este impropriu ca unei persoane, să i se stabilească timp de aproape 4 ani gradul de dizabilitate

(primar și repetat) și ulterior, pe fundalul neîmbunătățirii stării sale de sănătate, să i se refuze încadrarea în gradul de dizabilitate. Astfel decizia comisiei de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 04 din 05 ianuarie 2022, decizia nr.747 din 07 octombrie 2021, emisă de serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate nr. Serviciul control nr.1 și decizia din 05 august 2021 de neîncadrare în grad de dizabilitate (repetat) pentru perioada 27 mai 2021-01 iunie 2022, emisă de echipa nr. 13 din cadrul serviciului pentru determinarea gradului de dizabilitate din cadrul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sânt acte, care îi încalcă dreptul de protecție socială în calitate de persoană cu dizabilități, fapt inadmisibil într-un stat de drept.

15. Or, statul, prin intermediul organelor și structurilor competente, este obligat să asigure atât condiții de viață cât și de asistență socială corespunzătoare persoanelor cu dizabilități, precum este și cazul său și care datorită stării de sănătate, are nevoie de condiții speciale pentru un mod de viață cât de cât normal.

16. Având în vedere cele enunțate și întemeindu-și cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art. 8 al CEDO, art. 1-5 ale Convenției privind persoanele cu dizabilități nr. 320 din 30 martie 2007, art. 51, 52 ale Constituției Republicii Moldova, art. 1-15 ale Legii nr. 60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități; pct. 1), 66)-70) ale Anexei nr. 1 la Hotărârea de Guvern nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității privind organizarea și funcționarea Consiliului Național, Igor Șcheau a solicitat anularea deciziei comisiei de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale din 30 decembrie 2021, prin care a fost respinsă cererea sa prealabilă depusă împotriva deciziei nr. 747 din 07 octombrie 2021, emisă de serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate, Serviciul control nr. 1 din cadrul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă; Anularea deciziei nr. 747 din 07 octombrie 2021, emisă de serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate, Serviciul control nr. 1 din cadrul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, prin care a fost respinsă contestația sa depusă împotriva deciziei de neîncadrare în grad (repetat) pentru perioada 27 mai 2021 - 01 iunie 2022, emisă de echipa nr. 13 din cadrul serviciului pentru determinarea gradului de dizabilitate din cadrul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă; Anularea certificatului de neîncadrare în grad de dizabilitate, cu decizia din 05 august 2021 de neîncadrare în grad de dizabilitate (repetat) pentru perioada 27 mai 2021 – 01 iunie 2022, emisă de echipa nr. DS13 din cadrul serviciului pentru determinarea gradului de dizabilitate din cadrul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, emisă în privința lui și obligarea Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să emită o decizie nouă

privind încadrarea sa în grad (repetat) de dizabilitate cu emiterea certificatului de încadrare în grad de dizabilitate.

17. Prin hotărârea din 13 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Igor Șcheau împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Ministerului Muncii și Protecției Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii deciziei privind încadrarea în grad (repetat) de dizabilitate (f.d.61, 67-73).

18. La 16 iunie 2022, în termenul prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Igor Șcheau a depus apel, iar la 25 iulie 2023 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 13 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d.65-66, 82-86).

19. Prin decizia din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Igor Șcheau împotriva hotărârii din 13 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.116-136).

20. Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, art.12 alin.(1)-(4), art.13 alin.(1)-(2), art.16 alin.(1)-(3) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr.60 din 30 martie 2012, pct.5, 21-25 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității, pct.1, 3, 46, 47, 66, 67-73 ale Instrucțiunii privind determinarea gradului de dezabilitate, Anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității și reieșind din materialele cauzei, precum și argumentele participanților la proces a catalogat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe privind netemeinicia revendicărilor reclamantului/apelantului, în contextul în care, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, reieșind din actele prezentate de către solicitant și din criteriile de determinare a dizabilității și capacității de muncă la persoanele adulte, deficiențele funcțional-structurale, ultimul nu poate fi în grad de dizabilitate, iar instanța de judecată nu este în drept să substituie autoritatea abilitată în acest sens în determinarea dizabilității și capacității de muncă, nedispunând de cunoștințe speciale în domeniu, unicul organ abilitat în vederea determinării gradului de dizabilitate fiind anume Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității în Muncă.

21. La acest capitol, instanța de apel a reținut că potrivit certificatului din 05 august 2021, echipa DS13 din cadrul Serviciului pentru determinarea gradului de dizabilitate a stabilit, în urma examinării documentației,

neîncadrarea reclamantului Igor Șcheau în grad de dizabilitate pentru perioada 27 mai 2021 – 01 iunie 2021. Nesatisfăcut de această decizie, la 06 septembrie 2021, reclamantul a solicitat reexpertizarea dosarului, adresându-se Serviciului de control, care, prin decizia nr. 747 din 07 octombrie 2021, a menținut soluția inițială de neîncadrare. Ulterior, la 29 octombrie 2021, Igor Șcheau a formulat o contestație administrativă către Ministerul Sănătății și Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, solicitând suspendarea și anularea ambelor decizii – cea din 05 august 2021 a echipei DS13 și cea din 07 octombrie 2021 a Serviciului control nr. 1 – precum și emiterea unei noi decizii de încadrare în grad de dizabilitate. Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin scrisoarea nr. S-3260/21 din 05 noiembrie 2021, a înaintat cazul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, solicitând examinarea completă a situației și informarea părților implicate. Contestația a fost examinată de Comisia de Litigii din cadrul Ministerului, care, prin răspunsul nr. 04 din 05 ianuarie 2022, a comunicat reclamantului că, prin procesul-verbal nr. 11 din 30 decembrie 2021, contestația a fost respinsă ca neîntemeiată, cu indicarea posibilității de a o contesta în instanța de contencios administrativ, în termenul legal de 30 de zile.

22. Astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis că instanța de fond a reținut în mod justificat că, în speță, nu sunt întrunite temeiurile legale pentru anularea deciziei Comisiei de Litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale din 30 decembrie 2021, prin care a fost respinsă contestația prealabilă formulată de Igor Șcheau, precum și pentru anularea deciziei nr. 747 din 7 octombrie 2021, emisă de Serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate din cadrul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, și a certificatului de neîncadrare în grad de dizabilitate emis în temeiul deciziei din 05 august 2021 de către echipa DS13, pentru perioada 27 mai 2021 – 01 iunie 2022. În cauză, nu se constată existența unor motive legale care să impună Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă obligația de a emite o decizie de încadrare (repetată) în grad de dizabilitate și de a elibera un certificat corespunzător în acest sens.

23. În final, din considerentele menționate și având în vedere că, prima instanță a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar, adoptând o hotărâre legală și fondată, iar cererea de apel declarată de Igor Șcheau este neîntemeiată, instanța de apel a respins apelul depus împotriva hotărârii din 13 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

24. La 29 iunie 2023, Igor Șcheau a depus recurs, iar la 03 octombrie 2023 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a

hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a acțiunii sale (f.d.138-139, 141-146).

25. În susținerea cererii de recurs, recurentul a indicat motivele de fapt și de drept invocate anterior la etapa examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, deoarece instanța ierarhic inferioară, aplicând eronat și incomplet normele de drept material, a tolerat concluziile privind respingerea încadrării sale în grad de dizabilitate, ajungând în final în mod greșit la concluzia privind respingerea cererii de apel împotriva hotărârii primei instanțe privind respingerea cererii de chemare în judecată.

26. Subsecvent, recurentul a enunțat că, în speță, instanța de apel precum și prima instanță, au admis următoarele abateri, și anume au ignorat ilegalitatea actului administrativ privind respingerea cererii cu privire la încadrarea în grad de dizabilitate; instanța de apel a tolerat menținerea unui act administrativ individual defavorabil, prin care, în mod ilegal, a fost lipsit de dreptul de încadrare în grad de dizabilitate; instanțele ierarhic inferioare, nu au aplicat deplin normele de drept care reglementează procedura și condițiile de încadrare în grad de dizabilitate.

27. De altfel, Igor Șcheau a susținut că în motivarea soluției primei instanțe, au fost reținute teze, acceptate eronat de instanța de apel, și anume că la caz, instanța de judecată nu dispune de competență în substituirea autorității abilitate în determinarea dizabilității și capacității de muncă, nedispunând de cunoștințe speciale în domeniu, iar unicul organ abilitat în vederea determinării gradului de dizabilitate este anume Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității în Muncă; instanța apreciază ca lipsind temeuri legale ce ar impune în sarcina Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, emiterea actului administrativ favorabil (adoptarea deciziei favorabile) de încadrarea în grad (repetat) de dizabilitate a reclamantului, cu emiterea certificatului de încadrare în grad de dizabilitate.

28. Astfel, recurentul a notat că prima instanță, neelucidând circumstanțele de fapt ale speței, fără a analiza argumentele de fapt și temeiurile de drept expuse de el, a respins cererea de chemare în judecată vizată, a ignorat ilegalitatea actelor administrative contestate, respingând injust cererea de chemare în judecată, fapt tolerat de instanța de apel.

29. Or, însuși pct. 70 al Anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă expres prevede că în caz de dezacord cu decizia serviciului de control, aceasta poate fi contestată de către persoana vizată, în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova.

30. Mai mult, făcând referire la dispozițiile art. 206, 224 ale Codului administrativ, recurentul a relevat că normele de drept procesual, în materia contenciosului administrativ expun, pe de o parte, dreptul său în calitate de reclamant, iar pe de altă parte, obligația instanței de judecată, de a anula actele administrative ilegale deplânse dar și de a obliga pârâții la înlăturarea neajunsurilor admise prin restabilirea dreptului lui de a fi reîncadrat în grad de dizabilitate.

31. Or, la caz, în hotărârea contestată, prima instanță a ignorat argumentele esențiale ale părții reclamante, expuse în cererea de chemare în judecată, cărora nu le-a dat nicio apreciere și pe care nu le-a pus la baza hotărârii contestate. Deci, prima instanță a încălcat, în mod cert, dreptul la un proces penal echitabil al părții reclamante, fapt intolerabil prin prisma art. 6 par. 1 al CEDO.

32. Iar, deoarece prima instanță nu a elucidat și pus la baza hotărârii argumentele de fapt și de drept expuse de parte reclamantă, unica soluție pentru restabilirea drepturilor sale de reclamant, este casarea hotărârii instanței de fond, în procedură de apel, cu pronunțarea unei hotărâri privind admiterea acțiunii civile, fapt însă ignorat de instanța de apel.

33. Totodată, având în vedere faptul că prima instanță, nu a elucidat și pus la baza hotărârii argumentele de fapt și de drept expuse de parte reclamantă, abateri admise și de instanța de apel, care a admis o serie de abateri de drept expuse mai sus, unica soluție pentru restabilirea drepturilor sale de reclamant, este casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei hotărâri privind admiterea acțiunii civile.

34. Prin referința depusă la 03 noiembrie 2023, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a solicitat declararea inadmisibilă a recursului înaintat de Igor Șcheau cu menținerea în vigoare a actelor judecătorești de dispoziție contestate.

35. Or, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă este unica autoritate publică abilitată legal să stabilească gradul de dizabilitate, în timp ce instanței de judecată îi revine atribuția de a exercita un control de legalitate asupra procedurii administrative, fără a substitui autoritatea în evaluarea de fond a criteriilor medicale sau funcționale.

36. Potrivit punctului 51 din Instrucțiunea privind determinarea gradului de dizabilitate, evaluarea repetată are ca scop verificarea existenței unor schimbări în starea de sănătate sau în semnele dizabilității, intervenite ca urmare a tratamentelor, a măsurilor de reabilitare, a serviciilor sociale ori a programelor educaționale sau profesionale. În lipsa unor astfel de modificări semnificative, autoritatea competentă este în drept să mențină decizia anterioară de neîncadrare, fără ca instanța să poată reevalua în mod direct conținutul medical sau funcțional al dosarului.

37. La 27 mai 2021, reclamantul Igor Șcheau a depus o cerere de evaluare repetată în absență, la structura teritorială Leova, solicitând examinarea sa de către echipa specializată a Serviciului pentru determinarea gradului de dizabilitate. Cererea a fost însoțită de actele prevăzute de lege, inclusiv fișa de trimitere (F-088/e), buletinul de identitate, ancheta socială, formularul nr. 3 de la angajator și formularul nr. 6 de la asistența socială.

38. Dosarul a fost examinat la 22 iulie 2021 de către echipa respectivă, care, în temeiul documentelor depuse, a emis decizia de neîncadrare în grad de dizabilitate.

39. Reclamantul a contestat această decizie și a solicitat evaluare repetată în cadrul Serviciului de control. În urma examinării în prezență și a analizării documentației, în baza criteriilor medicale aprobate prin Ordinul comun nr. 12/70 din 28 ianuarie 2013, Serviciul de control a menținut soluția de neîncadrare, apreciind că nu sunt întrunite condițiile pentru acordarea gradului de dizabilitate.

40. În continuare, Igor Șcheau a formulat contestație administrativă împotriva deciziei Serviciului de control, adresându-se Comisiei de Litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. Aceasta a examinat cauza în ședința din 30 decembrie 2021, consemnată prin Procesul-verbal nr. 11, și a decis respingerea contestației ca fiind neîntemeiată, reținând că, potrivit actelor medicale și criteriilor legale, afecțiunile invocate nu justifică încadrarea în grad de dizabilitate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

41. Art. XI alin. (1) și (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), enunță că:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.

(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

42. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

43. Recursul depus de Igor Șcheau, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Astfel, la momentul depunerii și examinării admisibilității prezentului recurs, prevederile legale relevante aveau următorul conținut:

44. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

45. Art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

46. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. a)-f) din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când:

a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;

b) recursul este depus în mod repetat;

c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1);

e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2);

f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurrentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

47. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Igor Șcheau, s-a conformat dispozițiilor art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, indicat la pct.39, și a depus în termen recursul la 29 iunie 2023, iar motivarea recursului la 03 octombrie 2023. Or, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 20 iunie 2023, copia dispozitivului deciziei, fiind expediat participanților la proces, prin e-mail, la 21 iunie 2023, iar decizia motivată la 22 septembrie 2023, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d.137, 140).

48. Din analiza prevederilor legale enunțate supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, dar urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

49. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că sintagma „*in special*” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

50. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

51. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

52. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

53. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

54. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

55. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor

ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

56. La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

57. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Igor Șcheau.

58. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Igor Șcheau.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă